

Pripomienky hlavného kontrolóra KSK k materiálu na 7. zasadnutie ZKSK (27.08.2018)

11. Informatívna správa o implementácii projektu Agrokruh

Účelom informatívnej správy, predkladanej na rokovanie Zastupiteľstva KSK, je poskytnúť informácie o doterajších aktivitách spojených s vytvorením vzorovej školskej farmy na Strednej odbornej škole v Pribeníku, s cieľom pestovania zeleniny v bio kvalite pomocou technológie Agrokruh.

Dňa 2.2.2018 bolo podpísané Memorandum o spolupráci, ktorého cieľom je vytvoriť na území Košického samosprávneho kraja vzorovú školskú farmu, ktorá bude zameraná na pestovanie zeleniny v bio kvalite technológiou Agrokruh.

Na poslednom rokovaní, dňa 26.6.2018 sa na Úrade Košického samosprávneho kraja uskutočnilo stretnutie všetkých zainteresovaných strán, aby sa zhrnuli doterajšie kroky. Rokovania sa zúčastnilo aj vedenie úradu spolu s odborními (právny, školský, regionálny rozvoj), riaditeľmi škôl, autorom systému.

Záverom rokovania sa dohodlo na nasledujúcich postupoch:

1. Posúdenie financovania vzorovej farmy využívajúcej systém Agrokruh - posúdenie sa vykoná v spolupráci s ostatnými odborními Ú KSK do 31.8.2018.
2. Podpísanie zmlúv o spolupráci so všetkými dotknutými stranami do 30.8.2018.
3. Dodanie 3D modelov Ing. Šlinským pre SPŠ Strojnícku do 15.8.2018.
4. Koordinácia a manažment aktivít v zmysle časového harmonogramu realizácie projektu – časový harmonogram vid'. tabuľka ako príloha materiálu predkladaného na rokovanie ZKSK.
5. Priebežné informovanie marketingového oddelenia o zrealizovaných a plánovaných krokoch implementácie memoranda.
6. V priebehu mesiaca august sa vypracuje školský vzdelávací program a schvália sa tematické plány v predmetovej komisii.

Pripomienky

Navrhuje sa vybudovanie školskej farmy na pestovanie biozeleniny technológiou AgroKruhy na 2 ha plochy v rozsahu 4 ramená a 12 kruhových polí.

Vybudovanie malej (komplexnej) farmy na 2 ha v rozsahu 12 kruhových polí, oproti vzorovej farme v rozsahu 4 kruhových polí, prináša riziká:

1. Či možno uvedený rozsah (zatriediť pod vzdelávaciu činnosť alebo pod podnikateľskú, t.j. či je primárnym cieľom vzdelávanie žiakov školy alebo výroba biopotravín a rekvalifikačné (komerčné) školenie mladých farmárov.
2. Ak malá farma v rozsahu 2 ha s 12 kruhmi bude zatriedená pod vedľajšiu hospodársku činnosť, t.j. charakter podnikateľskej činnosti, všetky výdavky na tento projekt realizované z normatívnych prostriedkov na prenesený výkon budú mať charakter neúčelového použitia.
3. Technológia (rameno) navrhnuté a vyrobené svojpomocne autorom AgroKruhov, t.j. neexistencia technických výkresov, potreba certifikácie z dôvodu bezpečnosti pri práci so zariadením pre učiteľov aj žiakov.
4. Predkladateľom definovaný cieľ „... pestovanie zeleniny v bio kvalite pomocou technológie Agrokruh“ je možný po splnení legislatívnych podmienok najskôr o 2 roky, odborný predpoklad autora AgroKruhov cca 6 rokov.

5. Ak bude snaha predávať biozeleninu pod značkou AgroKruh, platí licencia, t.j. poplatky autorovi. Rovnako ak bude vzdelávanie mimo žiakov školy, t.j. rekvalifikačné kurzy, je možné len za licenčnú úhradu.

Okrem uvedeného nie je dôvodné tento projekt „Agrokruhy“, materiál na 7. rokovanie ZKSK pod č. 11, predkladať len ako informatívnu správu, t.j. Zastupiteľstvo KSK má tento projekt len „zobrať na vedomie“, <https://dz2fe.vucke.sk/downloaddoc.ashx?ID=22932> , pretože obdobný projekt „Krajská futbalová liga“, materiál na 7. rokovanie ZKSK pod č. 9, bol predkladaný zastupiteľstvu KSK nie na vedomie, ale „na schválenie“, <https://dz2fe.vucke.sk/downloaddoc.ashx?ID=23058> .

Predložený materiál neprináša všetky relevantné informácie pre poslancov KSK, nakoľko nebol prístupný „Záznam z pracovného stretnutia k vytvoreniu vzorovej farmy na pestovanie zeleniny v biokvalite pri využití technológie AgroKruh“ zo dňa 26.06.2018 (príloha týchto pripomienok).

Nebolo zdôvodnené prečo **v záverečnom rozhodnutí je uvedené, že vzorová školská farma bude mať 4 ramená a 12 kruhových polí**, ak záver z pracovného rokovania na mieste, kde boli prítomní Ing. Šlinský, autor Agrokrohov, riaditeľ školy, odborní zamestnanci, bol, že **je najvhodnejšie vytvoriť vzorovú farmu iba na vzdelávacie účely (1 rameno, 3 kruhy)** – vid' zápis z pracovného stretnutia 26.06.2018.

Napriek len informatívnemu charakteru predloženého materiálu (pod bodom č. 11) uvedený projekt priamo súvisí aj s návrhom úpravy rozpočtu na tom istom 7. zasadnutí Zastupiteľstva KSK, konkrétne pod bodom č. 6 Úprava rozpočtu Košického samosprávneho kraja v roku 2018. V rámci úpravy rozpočtu je navrhované len neurčito navýšenie kapitálových výdavkov: „... nákup strojov, prístrojov a zariadení pre zabezpečenie prevádzky a činnosti škôl, školských jedální, školských internátov a ostatných školských zariadení schváliť čiastku 175 000 €.“ Bližšie uvedené v pripomienke kúprave rozpočtu, k materiálu č. 6 Úprava rozpočtu Košického samosprávneho kraja v roku 2018.

Podrobnejšie zdôvodnenie

Na finančnej komisii dňa 10.08.2018 boli vznesené pripomienky:

(Zápisnica z rokovania FK:

<https://web.vucke.sk/files/dokumenty/zastupitelstvo/komisie/5vo/fin/rok-2018/03-zapisnica-10-08-2018.pdf>)

Cieľom projektu podľa predloženého materiálu na rokovanie ZKSK je: „...vytvorením vzorovej školskej farmy na Strednej odbornej škole v Pribeníku, **s cieľom pestovania zeleniny v bio kvalite pomocou technológie AgroKruh.**“

Pripomienka k cieľu: či je **hlavným cieľom pestovanie biozeleniny** (ide o vedľajšiu hospodársku činnosť školy, t.j podnikateľská činnosť), **alebo o vzdelávanie** v agrotechnológii AgroKruh (hlavná činnosť školy – vzdelávanie žiakov strednej školy).

Technológiu systému AgroKruh si autor systému vyrobil svojpomocne, avšak ak s týmto zariadením budú pracovať učitelia a žiaci, musí to byť z hľadiska ochrany zdravia

bezpečné. V predloženom materiáli je uvedené, že bola konzultácia s Technickou inšpekciou ohľadne certifikácie.

V prípade ak pôjde preukázateľne o obstaranie učebnej pomôcky bude možné uvažovať s úhradou z normatívnych prostriedkov na prenesený výkon, avšak ak pôjde o farmu s cieľom výroby biozeleniny, môže nastať problém s uznaním účelového použitia normatívnych prostriedkov.

Na finančnej komisii hlavný kontrolór (HK) poukázal na materiál, v ktorom je uvedené, že bolo pracovné rokovanie zainteresovaných, teda aj Ing. Šlinského, autora Agrokruhov, Ing. Dubíka, riaditeľa školy v Pribeníku, pracovníkov Úradu KSK a vedenia KSK dňa 26.06.2018 v Košiciach a následne na mieste v škole v Pribeníku. Z uvedeného pracovného stretnutia existuje zápis, ktorý si HK vyžiadal od ORRÚP a ŽP a ktorý dáva významný obraz o projekte, najmä pri rozhodovaní o počte vybudovania kruhov. Zápis z predmetného pracovného stretnutia je v prílohe pripomienky HK.

HK uviedol informáciu zo zápisnice z pracovného stretnutia dňa 26.06.2018, že podľa Ing. Šlinského, autora systému Agrokruh pestovanie bio produktov si vyžaduje čas, aspoň 6 rokov. V zmysle platnej legislatívy sa vyžaduje minimálne čas 2 roky, avšak všetko je závislé od plnenia podmienok a aj rozboru pôdy.

Ďalej HK uviedol, že podľa zápisu Ing. Šlinský, autor Agrokruhov úvodom na pracovnom stretnutí 26.06.2018 uviedol, že je na rozhodnutí KSK a školy, či chce vybudovať vzorovú farmu iba **na účely vzdelávania, kedy stačí iba 1 rameno a 3 kruhy**, alebo komplexnú (demonštračnú) farmu so 4 ramenami a 12 kruhmi. Riaditeľ školy sa pre začiatok prikláňal k 3 kruhom len pre vzdelávacie účely.

Keďže odzneli návrhy na 12 kruhov, riaditeľ Úradu KSK navrhol, že k záveru, koľko kruhov je vhodných sa zistí na mieste v škole v Pribeníku, kde sa vyberie najefektívnejší spôsob.

Záver na mieste, kde boli prítomní Ing. Šlinský, autor Agrokruhov, riaditeľ školy, odborní zamestnanci, bol, že je najvhodnejšie vytvoriť vzorovú farmu iba na vzdelávacie účely (1 rameno, 3 kruhy).

Avšak záverečné rozhodnutie je uvedené, že vzorová školská farma bude mať 4 ramená a 12 kruhových polí – vid' zápis z pracovného stretnutia 26.06.2018.

Na rokovaní Zastupiteľstva KSK dňa 27.08.2018 boli vznesené pripomienky v znení:

„V podrobnejších veciach som sa k tomuto materiálu vyjadril na Finančnej komisii, teraz by som chcel poukázať na riziká realizácie uvedeného projektu v rozsahu malej farmy, teda 12 kruhov na cca 2 ha.

Tak, ako som už naznačil pri úprave rozpočtu, projekt Agrokruhy v rozsahu 12 kruhov so zámerom využívania na praktické vzdelávanie žiakov na škole a súčasné pestovanie biozeleniny na 2 ha, realizovanie odbytu pre tretie osoby prostredníctvom e-shopu, využívaním na školenia a kurzy pre malých farmárov, ktorí by prejavili záujem o túto technológiu, nie je možné považovať za hlavnú činnosť rozpočtovej organizácie, teda len za výchovnovzdelávaciu činnosť pre žiakov strednej školy, ale za VHČ, teda za podnikateľskú.

V prípade realizácie uvedených plánovaných aktivít pod hlavnou činnosťou vzniká riziko narušenia hospodárskej súťaže. Pri výrobe zeleniny v rámci hlavnej činnosti, t.j. financovaných z rozpočtových prostriedkov uvádzanej na trh, by cenová kalkulácia nezohľadňovala všetky položky, resp. v porovnateľnej miere v súvislosti s inými

podnikateľmi na miestnom trhu (napr. osobné náklady – študenti nedostávajú mzdu, primeraný zisk – v hlavnej činnosti nie je možné s ním kalkulovať). Teda činnosť z takto uvádzanej zeleniny na trh by mala výhodu oproti iným podnikateľom. V zmysle zákona o ochrane hospodárskej súťaže v platnom znení vyššie územné celky pri výkone samosprávy a pri prenesenom výkone štátnej správy nesmú zjavnou podporou zvýhodňujúcou určitého podnikateľa alebo iným spôsobom obmedzovať súťaž.

Naopak, ak by sa zelenina predávala s primeraným ziskom, takáto činnosť už napĺňa zákonnú dikciu pojmu podnikania, t.j. za účelom dosahovania zisku a teda už nie je možné hovoriť o hlavnej činnosti RO.

Samozrejme v prípade vykonávania výroby a dodávania zeleniny na voľnom trhu a pri prekročení ustanoveného obratu by sa škola stala platiteľom DPH.

V prípade vykonávania vzdelávacích kurzov pre malých farmárov, ktorí by prejavili záujem o túto technológiu by rovnako išlo o podnikateľskú činnosť. V zmysle čl. 2 ods. 3 Metodického pokynu č. 122009-R v platnom znení k aktivitám, v rámci ktorých môže škola a školské zariadenie podnikat', patria napr. usporiadanie kurzov a seminárov pre dospelých, prednášková činnosť, informačné služby, ubytovacie a stravovacie služby, predaj školských suvenírov, predaj rôznych výrobkov aj vo väzbe na propagáciu školy, internetový klub, knižný klub, požičovňa a pod.

V prípade schválenia farmy v rozsahu 12 kruhov pod vzdelávacím účelom, t.j. v hlavnej činnosti a prípadné použitie normatívnych prostriedkov určených na prenesený výkon štátnej správy na vzdelávacie účely, ak sa potvrdí príslušnými orgánmi, že ide o podnikateľskú činnosť, vzniká riziko porušenia finančnej disciplíny neúčelovým použitím prostriedkov ŠR SR.

Teda je na zváženie, či technológia Agrokruh sa bude realizovať na výchovnovzdelávacie účely, a teda len v rozsahu ako kvázi učebná pomôcka, t.j. v rozsahu cca 3 kruhy, alebo sa bude realizovať ako malá funkčná farma v rozsahu 12 kruhov vo forme podnikateľskej činnosti. Treba uviesť, že sám pán Ing. Šlinský, autor Agrokruhov hospodári ako podnikateľ na 15 kruhoch.

Apelujem preto na Vás poslancov nielen z pohľadu nedoriešených pomenovaných rizík, ale aj z pohľadu odborných stanovísk poľnohospodárskeho charakteru, teda aj stanovísk samého autora Agrokruhov, pána Ing. Šlinského. Preto na záver prečítam **časť zo zápisnice z pracovného rokovania, ktorá Vám nebola poskytnutá úradom KSK na informáciu.**

„Po stretnutí na mieste realizácie sa Ing. Šlinský prikláňa v súčasnej dobe k vybudovaniu vzorovej farmy iba na vzdelávacie účely – 1 rameno, 3 podstavce, celá sada prídavných zariadení, 2 studne, príprava pozemku, vybudovanie alebo úpravy skleníka. Výsledok pri komplexnej farme nebude efektívny, ak sa zruší to, čo je v súčasnej dobe efektívne, funkčné, prínosné. 4 ramená a 12 kruhov by už zasahovali do hospodárskej činnosti. Zaviedla by sa síce farma metodická, ale nie funkčná, z dlhodobého hľadiska udržateľná.“

Odporúčanie

Tak, ako bolo prvotne (na pracovnom stretnutí 26.06.2018) uvedené odborníkmi v poľnohospodárstve (autor AgroKruhov, riaditeľ školy) 4 ramená a 12 kruhov by už zasahovali do hospodárskej činnosti školy, zrušením konvenčného pestovania na úkor komplexnej farmy (t.j. 12 kruhov) by vznikla farma z dlhodobého hľadiska neudržateľná.

Preto pre výchovnovzdelávacie účely úplne postačuje vzorová farma s 3 kruhmi, teda vybudovanie „učebnej pomôcky“ primárne určenej na praktické vzdelávanie žiakov a nie

na poľnohospodársku prvovýrobu, t.j. na pestovanie biozeleniny. Primárne má byť cieľom vzdelávanie a sekundárne pestovanie, nie naopak.

Vybudovanie farmy s 3 ramenami a s 12 kruhmi je investične aj projektovo náročnejšie ako vybudovanie „učebnej pomôcky“ v rozsahu 1 rameno a 3 kruhy. Vzhľadom na neexistenciu technických výkresov ramena (výroba autorom svojpomocná), potrebou certifikácie Technickou inšpekciou, potrebou stavebných prác pre 3 ramená považujem „časový harmonogram realizácie na SOŠ v Pribeníku“, ktorý je súčasťou predkladaného materiálu, za rizikový z pohľadu dodržania deklarováných termínov.